

mažarske učitelje v rusinske kraje. — Važen činitelj pri izumiranju ogrskih Rusinov je tudi njihova revščina. Tisto, kar se rusinsko ljudstvo ima, jemljejo mu židovski izseljenci iz Galicije po brezvestni lihvi, tako da je bila celo država prisiljena pečati se z gmotnimi razmerami Rusinov (Ruthenenaction), da paralizira grozni vpliv teh židovskih pijavic. Velika revščina in nevednost sta vzrok, da rusinsko ljudstvo v celih trumah zapušča Ogrsko ter se izseljuje v Ameriko. Ali v zadnjih letih se začenja obračati na boljše. Nekaterim mladim rodoljubom se je smililo ubogo ljudstvo in so začeli neumorno delovati v vsakem pogledu za blagor ljudstva. Bodočnost in čast ogrskih Rusinov leži sedaj v rokah teh mladih rodoljubov. Uspehi njihovega delovanja so dozdaj se neznatni, ker jim delajo mažarski uradi velike zapreke. O njihovem delovanju se še veliko ne sme govoriti in pisati, sicer bi jih mažarska vlada preganjala kakor je preganjala ob svojem času profesorja bogoslovja Geberja, odličnega rusinskega publicista, svečenika in urednika lista „Listok“, Fencika in pa Žatkoviča. Zadnji je moral bežati iz Ogrske ter je sedaj urednik velikega rusinskega lista v Ameriki „Amerikanskij List“. To novo narodno gibanje podpirajo Rusini v Galiciji in Bukovini in vrnivši se iz Amerike izseljenci.

Fr. Št.

Znamenita dvestoletnica. Začetkom letošnjega novega leta so Rusi obhajali znamenito dvestoletnico. Letos je namreč minilo dvesto let, kar so se ruske knjige začele tiskati s sedanjim takozvanim „graždanskim šriftom“. Moskovska tiskarna, ustanovljena še za Ivana Groznega, je tiskala skoraj poldrugo stoletje (1564—1707) publikacije duhovne in posvetne vsebine s cerkveno-slovanskimi črkami. L. 1707. je car Peter I. poklical v Moskvo holandske strokovnjake (črkostavca Henrika Silbaha, črkolivca Antona Demeja in dr.), ki so po carjevem ukazu na začetku l. 1708. natisnili z amsterdamskimi črkami dve ruski knjigi „Geometrijo“ in „Azbuko“. Prva knjiga se je tiskala blizu dva meseca.

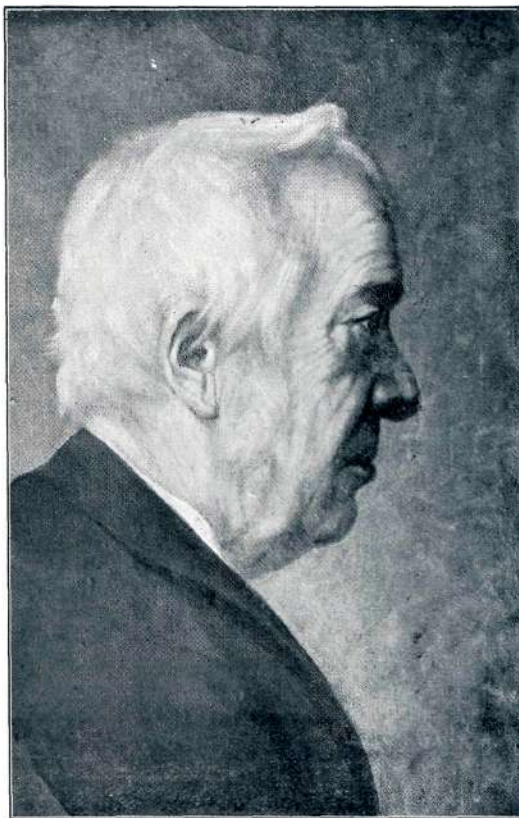
Fr. Št.

Peterburška akademija znanosti je pozvala dunajskega slavista Vatroslava Jagića, da uredi slovansko enciklopedijo, katero namerja akademija izdati v svoji založbi.

Prof. N. I. Daškovič. 2. februarja je v Kijevu umrl ruski profesor Nikolaj Ivanovič Daškovič, ki je polnih 30 let predaval na kijevskem vseučilišču književno zgodovino. Umrli je bil neumorno delaven mož. Spisal je več nego 60 učenih spisov in je zapustil v rokopisu nekoliko sto monografij, razprav in člankov. Znanstveno književno delovanje Daškovičevo se more razdeliti na dva dela. V prvi del svojega delovanja je pisal spise, spadajoče v zgodovinsko stroko, s poznejšimi spisi je obogatil književno zgodovino. Najbolj znani spisi Daškoviča so: „Knjaženie Danila Galickago“, „Volhovskaja zemlja s jega značenje v russkój istorii“, „Skazanie o sv. Gralč“, „Listovsko“, „Russkoe gosudarstvo, uslovija jego voznikovenija a pričiny upadka“, „Byliny ob Alešč Popovič“, „O tom, kak ne ostalos na Rusi bogatyrej“ in dr. Daškovičeva dela so zelo dobro znana v učenih krogih tudi v tujini. — Daškovič se je porodil l. 1842. iz maloruske družine v selu Bežovu na Volinji, kjer je bil njegov oče svečenik. Kot profesor je vzgojil mnogo učenjakov, ki so mu ob priliki tridesetletnice njegove učiteljske službe posvetili zbornik razprav pod naslovom „Evanos“.

Anatolj Vahnjanin. V Lvovu je umrl šolski svetovalec, profesor akademične gimnazije, ravnatelj višjega glasbenega zavoda, bivši deželni in državni poslanec, maloruski pisatelj Anatolj Vahnjanin. Umrli je po kratki, a težki bolezni. A. Vahnjanin se je porodil 7. septembra l. 1841. v Sinjavi (okraj jaroslavski), kjer je bil njegov oče svečenik. Do-

vršivši gimnazijo v Premišlu je (1889) vstopil v duhovno semenišče ter je poslušal bogoslovje v Lvovu. Ševčenkove ideje l. 1861. so tako vplivale na takratno rusinsko mladino, da se je začela z navdušenjem učiti materinskega jezika. Tudi mladi Anatolj se je marljivo učil in l. 1862. je že dopisoval v „Večernice“ pod psevdonimom „N. z nad Sjanu“ in sodeloval pri sestavljanju nemško-rusinskega slovarja, ki ga je pozneje izdal Om. Partickij. Od l. 1863.—1865. je bil Vahnjanin učitelj rusinskega jezika v gimnaziji v Premišlu in potem je odsel na Dunaj, da studira zemljepis in zgodovino. Na Dunaju je Vahnjanin ustanovil rusinsko društvo „Sič“, katerega je bil prvi predsednik. Ko je dovršil študije, je postal v Lvovu gimnazijski učitelj in je tudi tu zopet narodno deloval; urejeval je „Pravdo“, ustanovil „Prosvito“

FR. HROVAT

PORTRETNA STUDIJA

ter je bil sotrudnik mnogih rusinskih listov. Potoval je po rusinskih krajih, ustanavljal čitalnice in prirejal veselice za prosto ljudstvo. Ko se je odpovedal javnemu političnemu življenju, je posvetil svoje moči glasbi. Ustanovil je pevsko društvo „Bojan“ in „Višji glasbeni zavod“, katerega je bil ravnatelj do svoje smrti. Rusinski narod je z umrlim izgubil svojega buditelja in najbolj marljivega delavca.

Vissarion Vissarionovič Komarov. Začetkom januarja je umrl v 69. letu svoje starosti po dolgi mučni bolezni V. V. Komarov, eden izmed najbolj navdušenih in odločnih zastopnikov čisto-ruskih načel in najbolj nadarjenih Rusov. Umrli je zbolel že leto poprej tako, da je bil prisiljen odpovedati se javnemu in literarnemu delovanju, ali do zadnjega trenutka se je zanimal za politično in literarno življenje na Ruskem. Komarov je deloval na književnem